

El Habib, stichting Smart (PO)

Dagelijks bestuurder Cansen Candas: “We besparen absoluut niet op het onderwijs. We zijn een eenpitter en hebben geen overhead. Dat we ogenschijnlijk minder aan personeel uitgeven dan andere scholen, komt waarschijnlijk doordat we jongere docenten hebben en structureel een laag ziekteverzuim waardoor een lagere gemiddelde personeelslast. We hebben niet minder docenten dan andere scholen, we geven de leerlingen wat ze nodig hebben. De onderwijskwaliteit is goed op orde. We zijn volgens het onderzoek gedaan door RTL de op een na beste basisschool van Nederland. Uit het onderzoek van RTL Nieuws, kreeg El Habib in die test een 9,3. We hebben zeker niet de doelstelling om geld op te potten. Het is onverantwoord om meer geld uit te geven voor de cijfers. We hebben net als andere scholen ook een buffer nodig. Op basis van een risico-analyse houden we als ondergrens 1,8 miljoen aan. Door de verandering van de gewichtenregeling gaan we straks vier ton per jaar inleveren. Daarnaast hebben we ook geld nodig voor de inrichting van ons nieuwe gebouw. El Habib is jaren lang gehuisvest in containers of schoolgebouwen van zeer slechte staat. Het oude meubilair is al ruimschoots afgeschreven maar dat hebben we niet vervangen in afwachting van de oplevering van ons nieuwe schoolgebouw. Het gebouw kost zo'n 4,5 miljoen euro en wordt door de gemeente betaald. De subsidie voor de bouw van de nieuwe school heeft ook op de balans van Smart Limburg gestaan waardoor de cijfers een vertekend beeld geven (dat was in 2016, in 2017 niet meer, red). Wat we wel zelf doen, is investeren in verduurzaming van het gebouw, in de inrichting van een groener en gezonder speelplaats voor de kinderen en het meubilair allemaal vernieuwen. Daar hebben we samen met de accountant naar gekeken en dat is toegestaan.”

CBS De Borg (PO)

Kees Bouma, directeur: “We zijn een grote éénpitter met 450 leerlingen. Het voordeel van éénpitter zijn is dat we geen overhead hebben, we doen alles zelf. Dat scheelt een hoop geld, ik schat zo'n tien tot vijftien procent van de uitgaven. We zijn een kleine organisatie, hebben een laag ziekteverzuim, en omdat we eigenrisicodrager zijn sparen we daar ook weer geld voor premies mee uit. We kennen elkaar goed, er verdwijnt nooit iemand onder de radar, de betrokkenheid is groot. Een ander aspect is dat we sinds 2014 drie jaar een asielzoekersschool hebben gehad. In september 2014 werden we door de gemeente Haren benaderd met de vraag of we asielzoekerskinderen wilden opnemen op school. Andere besturen zeiden nee, maar wij stonden er wel voor open. Het was natuurlijk compleet nieuw voor ons. We moesten al 1 oktober beginnen, anders misten we de teldatum. Toen stonden er opeens 82 voornamelijk Syrische kinderen voor onze neus. Ik zie het nog zo voor me, dat was een prachtig moment. We hebben klasjes gemaakt van 18-20 leerlingen met een leraar en een onderwijsassistent. Na een jaar functioneerde het zo goed dat we geen extra mankracht hoefden in te schakelen. De jaren daarna waren er 56 en 72 leerlingen. Daar hebben we verhoudingsgewijs best veel geld voor gekregen, meer dan we eraan hebben uitgegeven. Dat was ook niet nodig. We zeggen niet: wat we binnenkrijgen moeten we uitgeven. We kijken naar wat er nodig is. We hebben daar ook een risico mee genomen, want na drie jaar hield de school op, omdat het AZC sloot, terwijl het personeel wel een vaste aanstelling had. Nou konden ze dankzij de krapte op de arbeidsmarkt snel weer ergens aan de slag, maar als dat niet zo was geweest hadden we geld nodig gehad om uitkeringen te betalen. Verder hebben we geld overgehouden door een fusie met een hele kleine school een aantal jaar terug. Die school had op het laatst minder dan 20 leerlingen en

is met de onze gefuseerd. Vanwege de fusieregeling kregen we zes keer een bedrag van anderhalve ton. Daar moesten we wel personeel voor aannemen, maar daar hielden we geld van over, want we konden ze inzetten in onze groeiende school. We zijn zuinig met onze materialen en voeren een goed financieel beleid. Over anderhalf jaar gaan we verbouwen en we hebben ook een potje nodig voor de inrichting, ik denk zo'n half miljoen. Los daarvan ben ik het met iedereen eens die zegt dat we te veel geld hebben en dat we het moeten uitgeven. De reserves zijn behoorlijk opgelopen, dat klopt gewoon. Ik doe wel echt m'n best om het uit te geven. Zo hebben we dit schooljaar een eigen fulltime docent bewegingsonderwijs in dienst genomen en hebben alle leraren af en toe een dag geen groep om in het kader van taakverlichting aan hun administratie te werken. Onze LB (L11)-coördinatoren hebben ook 1 keer per 3 weken geen groep. Voor die laatste twee dingen samen hebben we 2 fte ingezet. Maar we geven geen geld onnodig uit. We kijken vooral wat we nodig hebben. Het (vrijwillige ouder-)bestuur vraagt wel eens naar de reserves, maar zij zien ook dat we de kinderen hier niets onthouden. De inspectie is dit voorjaar op bezoek geweest en ze hebben inderdaad geconstateerd dat er wel een groot weerstandsvermogen is. Ze stelden dezelfde vragen als u: of we ons bewust waren van de reserves en wat we ermee gaan doen. Dat heb ik toegelicht, zoals nu ook aan u. De inspectie schreef letterlijk: Op basis van de informatie uit het bestuursverslag en de beoordeling van de accountant stellen wij vast dat het bestuur voldoende geld heeft om het onderwijs nu en in de nabije toekomst te verzorgen, verstandig met zijn geld omgaat en zich bij het verkrijgen en het besteden van zijn geld houdt aan wet- en regelgeving. De onderwijskwaliteit is als goed beoordeeld. Er staat hier geen geldboom. We geven het gemeenschapsgeld niet onnodig uit en het onderwijs is van goede kwaliteit. Dat staat bij ons centraal."

De Zonnebloemschool (PO)

Aart Reussing, directeur: "De reserves zijn hoger geworden dan we wel zelf gewild hadden, dat klopt. Daar zit ook een verhaal achter. Vijf jaar geleden, vóór de invoering van passend onderwijs, zagen we dat onze regio te maken kreeg met een sterke negatieve verevening en zijn we ons gaan voorbereiden op een krimp van het speciaal onderwijs. We hebben toen een meerjarenbegroting laten maken door een extern bedrijf, en die kwam erop neer dat we moesten gaan minderen op de uitgaven. In de jaren die volgden hebben we de organisatie afgeslankt en gesneden in de personele kosten. Er is niet bezuinigd op onderwijskundig personeel, wel op administratief personeel en accountantskosten. Er is ook bezuinigd op onderhoud gebouwen, daar zijn we dit jaar een grote inhaalslag mee aan het maken. Daarnaast hebben we ook extra middelen weten te generen. Het beleid was ingesteld op zuinig en krap, alles was gericht om voor te bereiden op stevige krimp, maar de laatste jaren kregen we er juist weer leerlingen bij. Rond de invoering van passend onderwijs waren dat er 200, dat aantal zakte naar 180 maar nu zitten we weer zelfs rond de 224.

We hebben de koers al bijgesteld vorig jaar, maar toen kregen we ook weer onverwacht geld erbij van het ministerie. De Onderwijsinspectie is tevreden over ons, we hebben de zaken onderwijskundig goed voor elkaar, we hebben kleine klassen. We zijn nog steeds een excellente school. We proberen te zoeken naar goede bestemmingen voor het geld, maar wat we niet willen doen is het geld over de balk smijten.

Een aantal jaren geleden heeft de financiële inspectie vragen gesteld inderdaad en die hebben we kunnen weerleggen. Afgelopen jaar hebben we het vierjaarlijks onderzoek van

de Onderwijsinspectie gehad, waarbij ook de financiële inspectie heeft meegekeken. De conclusie was dat het financieel beleid rechtmatig was en de continuïteit voldoende is, en dat de aangehouden reserves nog in overeenstemming is met de eerder in 2015 opgegeven redenen.

De werkelijkheid is anders uitpakkt dan we vijf jaar geleden verwachtten en waarop we begroot hebben. Dat heeft geresulteerd in de reserves, die inderdaad stevig zijn opgelopen. Het is zeker geen doel op zich om geld op de bank te zetten. We hebben vijf vacatures uitgezet en we zouden er wel meer willen maar we krijgen het personeel gewoonweg niet door de krapte op de arbeidsmarkt. Dat we extra inkomsten kunnen binnenhalen, helpt ook. Ik zie mezelf als schooldirecteur ook als een ondernemer, ik probeer kansen te grijpen waar ik ze zie. Alles met de intentie om goed onderwijs te kunnen geven.”

De Rooi Pannen (MBO)

Tiny Pheninckx, bestuursvoorzitter: “We zijn een platte organisatie, we hebben een uitermate kleine overhead. Dat we verhoudingsgewijs iets minder uitgeven aan personeelslasten komt doordat we veel jongere leraren in dienst hebben. Daardoor ligt de gemiddelde personeelslast zo’n 2000 euro lager dan gemiddeld. Als je kijkt naar het aantal onderwijzende personeelsleden, dan ligt dat op het gemiddelde. Wat ook scheelt in de uitgaven is dat we investeringen in gebouwen in het verleden sneller hebben afgeschreven (25 jaar). Ik vergelijk het met een gezin dat de hypotheek heeft afgelost, dan zijn de vaste lasten gedaald en blijft er elke maand meer geld over onder de streep. Dat is geld dat wij in het onderwijs kunnen investeren. Je hebt altijd een buffer nodig omdat je niet precies weet wat er morgen gaat gebeuren. Je weet niet welke politieke besluiten er in de toekomst worden genomen die invloed hebben op de middelen die je krijgt. We laten het geld ook niet op de plank liggen. We zijn aan het bouwen in Breda en we hoeven daarvoor geen geld te lenen. Dat scheelt ook weer geld. Ja, we krijgen soms vragen over onze financiën. Vooral in combinatie met een tweede plaats in de Keuzegids voor het mbo, waar we uiteraard trots op zijn. Dat vinden andere instellingen interessant, vorige week hadden we nog een roc op bezoek die ernaar vroegen. Ook vanuit OCW was er belangstelling van de financiële afdeling, die op bezoek kwamen en wilden weten hoe we het doen. We gebruiken ons boerenverstand. We hebben geen bedrijfsmatige aanpak. Misschien zijn we daardoor aan de voorzichtige kant. Maar het gaat om onderwijs. Daarmee wil je geen onnodige risico’s lopen. Dat doen we dan ook niet.”